

Dyrkningsvejledning for tomater

Latinsk navn: *Solanum lycopersicum L.*

"Tomat er en af de grøntsager der dyrkes flittigst i de private drivhuse. Glæden ved at spise en nyhøstet og solvarm tomat kan ikke overgås af supermarkedernes efterhånden bedre udbud af tomater. Tomaterne findes i utallige former, størrelser, konsistens og smagsnuancer, og mange sorter kan også sagtens dyrkes på friland, hvor smagen også tit bliver endnu bedre."

Jord:

Tomater der dyrkes i beholdere kan vokse i plantejord fra plantecentret. God kompostjord fra haven kan også bruges, men gødningsindholdet kan være svært at vurdere. Dyrker man direkte i jorden, kan man vende omsat staldgødning i jorden om efteråret og et tilskud omsat kompost inden man planter.

Forkultivering:

Såningen bør som tommelfingerregel foretages i april. Brug en god såjord i bakker for at det lykkes. Frøene sås med en dybde på ca. 0,5 - 1 cm og bakkerne overdækkes med klar plast. Bakkerne skal stå så lyst som muligt ved 20 - 25 grader. Når planterne er spiret, efter 5 - 10 dage, sænkes temperaturen til 18 - 20 grader. Når planterne har en god højde (ca. 10 cm.) og har sat mindst 2 sæt rigtige blade (2 kim-blad+2 rigtige blade), skal de pottes om til 1 plante pr. potte i god pottemuld. Vand planterne et par timer før du går i gang med ompotningen. Det er vigtigt at alle rødder kommer med over i de nye potter. Vand planterne grundigt i de nye potter så rødderne får god jordkontakt, men undlad at gøde dem.

Udplantning:

Når der ikke mere er nattefrost er det tid til at plante tomaterne ud i drivhuset. Man kan enten plante dem i store potter, i kasser, i plante-sække eller i bunden af drivhuset. Dog skal man udskifte jorden hvis der var tomater der sidste år. Ønsker man at dyrke tomaterne på friland skal man først sætte dem ud når lufttemperaturen om natten er over 7 grader. Tomat planter skal have god plads ca 50 cm til begge sider

Pleje:

Når planterne er nået en højde på ca. 25 cm. er det tid at give dem noget at støtte sig til. Tomater bliver store og tunge og bør derfor have en form for støtte som f.eks. væggen i drivhuset, opbindingspinde, et stakit eller hvad man nu lige har. Man med fordel have snore eller lignende hænge ned over tomatplanterne i drivhuset, så de kan kravle op ad disse også. Tomater er som udgangspunkt selvbestøvende, men hvis tomatplanterne gror i drivhuset, skal de have en hjælpende hånd ved at ryste dem så pollen drysser ned på støvfanget. Tomater kræver en del gødning, men når det er sagt skal man heller ikke blindt følge andres

anvisninger. Hold øje med dine planter, så længe de er i god vækst og bladene ikke er lysegrønne, har de som regel gødning nok.

Beskæring:

Det er ikke absolut nødvendigt at knibe sideskudene på tomatplanter, det ændrer ikke på udbyttet fra planterne. Det der sker når man ikke kniber sideskudene er at man får en meget mere busket plante som kræver meget mere plads end de anbefalede 50 cm mellem hver plante. Da de fleste ikke har så mange kvadratmeter drivhus, er det mere almindeligt at knibe sideskudene, så planterne i stedet bliver højere. Sideskuddene knibes jævnlige under hele vækstperioden. Sideskud ses i hjørnet hvor bladene sidder fast på hovedstængelen. De knibes af med to fingre når de er 2-3 cm lange. Blade der sidder nedenunder de nederste tomat-klaser kan sagtens fjernes for at få mere luft omkring planterne og for at fjerne eventuelt sygdomssmittede blade. Tomatplanten sætter nye blomsterklaser, lige så længe hovedstammen får lov til at vokse. Toppen af tomat planten kan derfor knibes af, hvis man ønsker at stoppe frugtsætningen. Det kan enten være fordi der ikke er mere plads i højden i drivhuset, eller fordi man ikke ønsker flere tomater på planten. Har man god plads på friland kan man helt undlade at knibe sideskud, hvis bare der er god plads rundt om planterne.

Høst:

Lad tomaterne hænge på tomatplanten længst muligt, da dette sikrer mest mulig smag i tomaterne. Tomater høstes individuelt når de er modne. Det kan være nødvendigt at høste rub og stub når man kan se at tomaterne ikke længere udvikler sig i eftersommeren. De grønne tomater fra denne høst smager også godt i mange retter og har den fordel at de ikke farver maden. De kan f.eks. bruges i gryderetter, de kan steges eller de kan syltes.

Sygdomme og skadedyr:

Tomater kan angribes af en hel del forskellige sygdomme. Hvis man dyrker på friland skal man huske at kartofler også er i natskyggefamilien ligesom tomater, og at man bør holde sædskifte med disse.

-*Giffelråd* ser man tit når planten mangler vand under blomstring. Griffelråd viser sig som en mørk og blød plet nederst på tomaten

-*Grønnakkede tomater* kommer, når temperaturen i drivhuset bliver over 26 grader. Skygge og udluftning forebygger problemet.

-*Tobaksmosaikvirus*, også kaldet TMV viser sig ved at toppen af planten bliver grålig og nye blade bliver gullige. Angrebne planter fjernes helt ud af haven.

Altså husk: Sædskifte (også med kartofler), forny jorden i drivhuset, sørg for jævn vandtilførsel, gød tilstrækkeligt, sørg for god luftcirkulation og skygge i drivhuset.